

De schrijfmachine

Lena dacht dat verhalen uit een machine kwamen zoals water uit de kraan. Je draait aan een knop of duwt tegen een hendel en het begint vanzelf te stromen. De schrijfmachine vond ze dan ook een magisch instrument waar ze maar al te graag mee wilde spelen. ‘Papa, mag ik ook verhaaltjes maken?’ vroeg ze minstens een keer per week en het antwoord was altijd hetzelfde. ‘Als je wat groter bent, uk’, zei hij en dus vermaakte ze zich jarenlang met het kijken naar haar vader. In zijn werkkamer stond een luie stoel waar ze in mocht kruipen, onder de voorwaarde dat ze zich rustig hield. Elke avond las ze daar en af en toe keek ze op om haar vader te zien werken. Hoe geconcentreerder hij was, hoe dieper de rimpel in zijn voorhoofd werd en hoe stiller ze probeerde te zitten. Als het geluid van de hamertjes op het papier even ophield, betrapte ze hem er vaak op dat hij naar haar aan het kijken was.

‘Rupsen of mieren?’, vroeg hij haar op een dag in de werkkamer. Ze schrok ervan. Hij praatte altijd pas nadat hij was opgestaan uit zijn bureaustoel, maar die was nu niet verschoven. ‘Rupsen’, antwoordde ze toen ze van de schrik bekomen was en hij begon weer te typen. Ze begreep pas waarom hij de vraag gesteld had toen hij haar een paar dagen later een nieuw verhaal voorlas: *De rups, de raaf en de rover*.

‘Heeft de verhalenmaker oren?’, vroeg ze toen het was afgelopen.

Haar vader lachte. ‘Nee joh! Het is toch een machine? Die hebben geen oren.’

‘Hoe wist hij dan van de rups!’

‘Die heb ik erin gestopt’, zei hij.

Toen ze eenmaal wist dat haar vader invloed had op de magische machine, was het hek van de dam. Ze vertelde hem wat ze droomde en wat ze bedacht, in de hoop dat hij haar verhalen aan de machine kon doorgeven en ze haar fantasieën op papier terug zou zien. Zelf was ze misschien nog te klein om met het apparaat te mogen spelen, maar op deze manier kon ze toch meedoen en kon ze afkijken hoe het moest. Tien vingers op de toetsen, bril op het puntje van de neus, frons tussen de ogen en de woorden en de verhalen kwamen als vanzelf op het papier terecht.

Op haar tiende verjaardag was het zover. Jubelend rende ze de trap op toen haar vader vertelde dat ze nu groot genoeg was om haar eigen verhalen te schrijven. Hij had de hoogte van zijn bureaustoel voor haar bijgesteld en een stapel vers papier naast de schrijfmachine neergelegd. Met uiterste precisie legde ze haar vingertoppen op de toetsen, zoals ze vader zo vaak had zien

doen en... er gebeurde niks.

‘Nou, typen maar!’, riep haar vader enthousiast. ‘Op de toetsen drukken, zie je?’

Lena drukte op de toetsen. Fkäh, stond er op het papier. Haar mond viel open.

‘F...ka?’, lachte haar vader, die over haar schouder meekeek. ‘Is dat een nieuw woord?’ Na een blik op haar verwarde gezicht draaide hij een nieuw papier in de machine. ‘Nu een écht woord!’

Rups, typte ze met grote moeite.

‘Je kijkt er wel moeilijk bij, zeg!’, grapte hij.

Ze begreep het niet. Bij haar vader zag het er zo makkelijk uit. Zijn vingers vlogen over de toetsen; in zijn werkkamer, in de tuin, op het strand, dag en nacht, winter of zomer, zon of regen. Waarom lukte het haar dan niet? Misschien werkte deze schrijfmachine alleen voor haar vader, zoals zijn schoenen alleen aan zijn voeten pasten en alleen hij op zijn fiets kon rijden. Misschien moest ze haar eigen schrijfmachine zien te bemachtigen; dan moest het wel beter gaan.

‘Deze werkt niet op mij’, zei ze tegen haar vader en ze haalde resoluut haar vingers van de toetsen.

‘Tuurlijk wel’, zei hij en kwam op een kruk naast haar zitten. ‘Je moet gewoon oefenen.’

‘Maar dit is de jouwe!’, zei ze en verstopte haar handen onder het tafelblad.

‘Je hebt toch al een woord getypt? Dat zou écht niet lukken als hij alleen op mij werkte.’

Ze keek naar het papier in de machine en haalde haar handen onder het bureau vandaan. Het kon vast geen kwaad om het nog eens te proberen, dacht ze en ze probeerde haar vingers weer net zo neer te leggen als ze haar vader had zien doen.

‘Probeer het eerst maar met twee vingers Lena, dat is makkelijker’ zei hij en pakte haar handen beet. Ze balde ze tot vuisten en stak haar wijsvingers uit. Haar vader stuurde haar handen naar de letters.

‘Nee, déze’ zei ze en ze drukte dezelfde letters in als bij haar vorige poging. Rups, stond er nu twee keer op het papier. Het ging al gemakkelijker en ze bleef typen tot het papier vol stond met woorden. Rups rups rups rups rups papa rups. Als ze maar lang genoeg oefende, werden de woorden misschien vanzelf verhalen. Rups rups rups papa rups lena rups. Ze wilde niet stoppen met schrijven, maar in de huiskamer zat visite en waren cadeautjes. Met tegenzin ging ze naar beneden, at ze haar taart en scheurde het papier van de pakjes af. Toch was ze de rest van de dag met haar hoofd ergens anders. Want als verhalen niet uit papa’s machine kwamen, hoe ontstonden ze dan wel?

Die avond, nadat het verjaardagsbezoek naar huis was gegaan, gingen Lena en haar vader weer naar de werkkamer. Vader stelde de bureaustoel bij en zette zijn bril op het puntje van zijn

neus. Hij lachte toen hij het papier van die middag zag en hing het op zijn prikbord. Vlug draaide hij een nieuw papier in de machine en begon te typen. Lena probeerde in een van haar nieuwe boeken te lezen, maar had nog altijd teveel om over na te denken. Ze legde haar boek aan de kant en keek naar haar vader, naar de frons tussen zijn ogen en opeens wist ze het antwoord op haar vraag. Als de schrijfmachine geen verhalen maakte, kon dat alleen maar betekenen... dat haar vader ze zelf bedacht. Ze vond haar vader, nu meer dan ooit, de meest bijzondere man ter wereld.